

فرهنگ‌سازی توسعه کشاورزی در زمستان

پارمیس سعادت‌مند

محصول به ازای مصرف هر مترمکعب آب باید از ۷۹۰ گرم به ۹۳۰ گرم برسد که هم اکنون این هدف با دستیابی به ۹۵۰ گرم محصول به ازای هر متر مکعب آب تحقق یافته است که بیش از پیش بینی برنامه توسعه چهارم کشور می‌باشد.

اجلالی استفاده از سامانه‌های آبیاری تحت فشار را گزینه‌ی مناسبی برای افزایش بازدهی آب و تولید محصولات کشاورزی ذکر کرد و افزود: از ابتدای سال ۶۶ که بحث آبیاری تحت فشار در ایران مطرح شد تا سال ۶۹ که اولین پروژه‌ی آبیاری تحت فشار اجرا شد، توانسته‌ایم ۶۸۰ هزار هکتار زمین را زیر پوشش آبیاری تحت فشار قرار دهیم که از نتایج اجرای این پروژه‌ها حدود ۴ میلیارد مترمکعب صرفه‌جویی در آب و اشتغال‌زایی برای حدود ۱۱۰ هزار نفر بوده است.

وی پتانسیل توسعه اراضی آبیاری را حدود ۶۰۰ هزار هکتار و پتانسیل افزایش تولیدات کشاورزی را حدود ۸ میلیون تن ذکر کرد و با توانایی افزایش دو برابری سطح زیرکشت با آبیاری تحت فشار، افزود: متوسط عملکردمان در تولید محصولات حدود ۳۰ درصد افزایش یافته که به طور متوسط در آبیاری تحت فشار، تولید محصول حدود ۱/۶ کیلوگرم به ازای هر یک مترمکعب است.

وی تصریح کرد: از لحاظ کیفی توسعه روش‌های آبیاری تحت فشار، امکان به کارگیری کود و سم همراه با آبیاری، کاهش علف‌های هرز، عدم نیاز به جابه‌جایی خاک و آبیاری زمین‌های ناهموار می‌تواند مشوق کشاورزان باشد.

قنوت، چاه‌ها و چشمه‌ها و توسط سرمایه‌مردمی ذکر کرد و افزود: تنها حدود ۲۵ درصد آب کشاورزی کشور از طریق آب‌های سطحی تامین می‌شود و این در حالی است که بازده آبیاری در بخش سرمایه‌گذاری‌های مردمی ۴۷ درصد و در بخش سرمایه‌گذاری دولتی تنها ۳۲ درصد است.

با وجود آمارهای واصله از پروژه‌هایی که انجام شده‌اند، آبخیزداری به ۴/۵ درصد، سدسازی و استحصال ۷/۵ درصد، انتقال آب ۲۲/۵ درصد، عملیات زیربنایی داخل مزرعه ۶۱ درصد و تغذیه مصنوعی به ۴/۵ درصد اعتبار نیازمندند که اجلالی اختصاص متعادل اعتبارات در سرمایه‌گذاری بخش آب را به صورت فوق، دلیل مهمی برای کنترل تورم در اجرای پروژه‌ها و اتمام چرخه سرمایه‌گذاری دانست.

برای تامین آب کشاورزی در سرزمین خشک ایران، با توجه به میزان ۲۵ درصدی بارندگی در فصل کشت، برای استفاده از ۷۵ درصد بارندگی که در فصول پاییز و زمستان اتفاق می‌افتد، اجلالی گذشته از سدسازی جهت استفاده بهینه از بارندگی فصول سرما در تابستان، کشت زمستانه را پیشنهاد می‌کند.

وی آب، زمین و انرژی مورد نیاز برای کشاورزی در ایران در فصل زمستان را به اندازه انرژی مورد نیاز کشاورزی کشورهای اروپایی در فصل تابستان می‌داند و معتقد است آنچه مانع توسعه کشاورزی در زمستان در مناطق مستعد ایران می‌شود، کمبود ما در بخش آموزش و فرهنگ‌سازی کشاورزی است.

وی افزود: بازده آبیاری در بخش کشاورزی باید از ۴۰ درصد به ۴۵ درصد افزایش یابد. ضمن آنکه میزان تولید

درصد است.

به دلیل عدم تخصیص اعتبارات لازم و در حد نیاز به بخش آب و خاک، تنها ۶۱ درصد از اهداف پیش‌بینی شده‌ی این بخش در برنامه‌ی چهارم توسعه محقق شده است.

معاون صنایع و امور زیربنایی وزارت جهاد کشاورزی با بیان مطلب فوق، ۴۵ درصد از کل بودجه کشاورزی را در خدمت چرخه مدیریت بخش آب، خاک، صنایع و زیرساخت‌ها دانست و افزود: از سیاست‌های کلی ایران در بخش آب، مدیریت چرخه آب براساس اصول پایدار، ارتقای بهره‌وری و اهمیت سیاسی آب در استحصال عرضه، افزایش میزان بهره‌وری و از بین بردن ضایعات آب و تدوین برنامه‌ای جامع به منظور رعایت تناسب در اجرای طرح سدها، شبکه‌های آبیاری و حفظ کیفیت آب است.

دکتر فرید اجلالی ایران را به عنوان پنجمین کشور جهان از لحاظ برخورداری از اراضی آبی نام برد و اظهار داشت: ۵/۵ میلیون هکتار از اراضی آبی کشور به صورت سنتی آبیاری می‌شوند و ۳/۲ میلیون هکتار نیز در پایان سدها قرار دارند که باید شبکه‌های جدیدی احداث شود. این در حالی است که تاکنون فقط برای ۷۵۲ هزار هکتار از پایاب سدها شبکه فرعی احداث شده و ۵۰۸ هزار هکتار زیر پوشش عملیات تجهیز و نوسازی اراضی قرار گرفته‌اند.

اجلالی، بخش کشاورزی را به عنوان عمده‌ترین مصرف‌کننده آب در کشور دانست و ۷۵ درصد از آب مورد نیاز این بخش را استفاده از

